

Analiza anket o sodelovanju mladinskih struktur na podeželju v procesih oblikovanja politik

To poročilo je sestavljeno na dokazih, ki temeljijo na analizi sodelovanja struktur podeželske mladine pri oblikovanju politik po vsej Evropi, ki izhaja izključno iz nadnacionalne ankete, izvedene kot del tega poročila.

V širšem okviru raziskave o *“resničnost in trendi sodelovanja podeželske mladine pri odločanju”* ta anketa dopolnjuje prejšnje kvalitativne ugotovitve, kot so tiste iz fokusnih skupin in pregleda literature, z zagotavljanjem kvantitativnih in kvalitativnih podatkov neposredno od mladih, vključenih v različne mladinske strukture.

Co-funded by
the European Union

Rural
Youth
Forward

Zahvala:

Ta poročilo je nastalo kot del projekta Rural Youth Forward, sofinanciranega s strani Evropske unije prek Evropske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA), po dodelitveni pogodbi št. 101185214.

Avtor: Victor Cătălin Toma

**Avtorske pravice © Rural Youth Europe in
Asociația pentru Dezvoltare Activă**

*Reprodukcija vsebine tega gradiva je dovoljena
ob navedbi vira.*

Pravna izjema:

Mnenja in stališča izražena v tem dokumentu so izključno stališča avtorja/avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti EACEA ne moreta biti odgovorni za te vsebine.

Prevod: Zveza slovenske podeželske mladine

November 2025

Hvala

Radi bi izrazili iskreno hvaležnost vsem, ki so prispevali svoj čas, strokovno znanje in strast pri nastajanju tega poročila. Vaši vpogledi, izkušnje in zavzetost za opolnomočenje podeželske mladine so oblikovali to delo. Hvala vam.

Posebej smo hvaležni mladim po vsej Evropi, ki so si vzeli čas za izpolnitev naše ankete ter velikodušno delili svoje vpogleda, izkušnje in priporočila. Posebna zahvala gre tudi vsem posameznikom in organizacijam, ki so aktivno promovirali anketo med podeželskimi mladinskimi strukturami, kar nam je omogočilo zajem bogatega in raznolikega spektra glasov s cele Evrope. Vaše sodelovanje in podpora sta pomembno okrepila empirično podlago te publikacije.

Posebna zahvala gre:

- Anja Fortuna (Rural Youth Europe)
- Daniela Hinteregger (Landjugend Österreich)
- Eva Golob (Zveza Slovenske Podeželske Mladine)
- George Leonard Ficuță (Asociația pentru Dezvoltare Activă)
- Jakub Dvorsky (Vidiecky Parlament Mladých na Slovensku)
- Matías Rubio (La Bardal)
- Monika Slaninova (Vidiecky Parlament Mladých na Slovensku)
- Rene Paskolo (Zveza Slovenske Podeželske Mladine)
- Sara Álvarez Gómez (La Bardal)
- Spyros Papadatos (Rural Youth Europe)
- Tobias Lang (Landjugend Österreich)

Uvod

To poglavje predstavlja analizo, ki temelji na dokazih sodelovanja struktur podeželske mladine v procesih oblikovanja politik po Evropi, ki temelji izključno na nadsocijalni anketi, izvedeni v okviru tega poročila. Postavljeno v širši okvir raziskave **»Realnosti in trendi sodelovanja podeželske mladine pri oblikovanju politik«** ta anketa dopolnjuje prejšnje kvalitativne ugotovitve, kot so tiste iz fokusnih skupin in pregleda literature, saj ponuja kvantitativne in kvalitativne podatke neposredno od mladih, vključenih v različne mladinske strukture.

Glavni namen tega poglavja je raziskati, kako se podeželska mladina trenutno vključuje v oblikovanje politik, opredeliti ovire in spodbujevalne dejavnike, ki vplivajo na njihovo sodelovanje, zajeti njihove zaznave o nedavnih trendih ter oblikovati njihova priporočila za izboljšanje smiselnega vključevanja mladih v procese odločanja.

Anketa, izvedena med aprilom in junijem 2025, je zbrala odgovore 127 mladih iz vsaj 18 evropskih držav. Ti anketiranci so večinoma mladi, ki so aktivno vključeni v različne mladinske strukture, vključno z lokalnimi in regionalnimi mladinskimi organizacijami, mladinskimi sveti, neformalnimi mladinskimi skupinami in študentskimi združenji. Analiza združuje opisno statistiko s kvalitativnimi vpogledi iz odprtih vprašanj, kar omogoča poglobljeno razumevanje kompleksnosti in dinamike, ki vplivajo na sodelovanje mladih pri oblikovanju politik. Kjer je to relevantno, so vključeni tudi neposredni citati za avtentičen prikaz pogledov mladih.

Čeprav anketa ponuja dragocen vpogled v izkušnje in zaznave podeželske mladine, vključene v te strukture, je treba upoštevati nekatere omejitve. Vzorec anketirancev, čeprav raznolik, lahko po svoji naravi odraža predvsem poglede že aktivnih in motiviranih mladih, kar pomeni, da so morda manj zastopani pogledi neaktivne podeželske mladine. Poleg tega so se odgovori precej razlikovali glede na državo in vrsto strukture, zato je pri posploševanju ugotovitev na vse podeželske kontekste v Evropi potrebna previdnost. Kljub temu vpogledi iz te ankete zagotavljajo pomembno empirično podlago, ki utrjuje in bogati splošne ugotovitve poročila ter pomembno prispeva k razumevanju trenutnega stanja in prihodnjega potenciala sodelovanja podeželske mladine pri oblikovanju politik.

Profil in vključevanje anketirancev

Anketa je zbrala 127 odgovorov podeželske mladine iz vse Evrope, ki predstavljajo vsaj 18 držav. Največji delež anketirancev je prišel iz Italije (približno 19 % tistih, ki so navedli državo), močno sodelovanje pa so prispevale tudi Francija, Nemčija, Romunija, Avstrija in druge države. Večina anketirancev (61 %) je starih med 18 in 25 let, manjše skupine so mlajše od 18 let (17 %), med 26 in 30 let (17 %), le nekaj posameznikov pa je starejših od 30 let (5 %). Glede spola se je približno 58 % identificiralo kot ženske, 38 % kot moški, manjša manjšina (4 %) pa kot nebinarne osebe.

Večina anketirancev ima neposredno izkušnjo s strukturami podeželske mladine: dve tretjini (84 posameznikov) je trenutno ali je bilo v preteklosti vključeno v mladinsko strukturo, ki deluje na podeželju, medtem ko ena tretjina ni. Te mladinske strukture imajo različne oblike. Najpogostejše vrste so bile mladinske organizacije – 37 anketirancev (29 %) je pripadalo lokalni mladinski organizaciji, 47 (37 %) pa regionalni ali nacionalni mladinski organizaciji. Znatno delež je bil del neformalnih mladinskih skupin (13 anketirancev, ~10 %) ali študentskih svetov/združenj (11 anketirancev, ~9 %). Manjši segment (8 anketirancev, ~6 %) je bil vključen v lokalne, regionalne ali nacionalne mladinske svete ali druge predstavniške organe, dodatnih 11 anketirancev pa je izbralo možnost »Druge« vrste struktur.

Več kot dve tretjini (66 %) je navedlo, da je njihova mladinska struktura vodená s strani mladih, kar poudarja pomembnost vrstniškega vodenja; približno 22 % je reklo, da njihova struktura ni vodená s strani mladih, 12 % pa ni bilo prepričanih. Hkrati je 61 % anketirancev navedlo, da je njihova struktura locirana na podeželju, medtem ko 29 % pravi, da ni (morda delujejo za podeželske mlade iz urbanega okolja), približno 10 % pa ni bilo prepričanih. To nakazuje, da vzorec vključuje tako organizacije, ki so fizično zasidrane v podeželskih skupnostih, kot tudi nekatere, ki delujejo z mladimi s podeželja izven ruralnih območij.

Anketiranci zasedajo različne vloge v svojih mladinskih strukturah, pogosto več vlog hkrati. Več kot polovica (63 anketirancev) je splošnih članov, mnogi pa sodelujejo kot prostovoljci (46) pri različnih dejavnostih. Skoraj tretjina (41) je bila del jedrnega organizacijskega tima, približno četrtina pa je zasedala vodstvene položaje, kot so vodja/koordinator ali predsednik (31 anketirancev, ~24 %). Druga četrtina ima izkušnje kot vodja projektov ali koordinator dejavnosti (33 anketirancev, 26 %). Manj anketirancev je navedlo vloge na področju komunikacij (13) ali kot mladinski delavci/fasilitatorji (17), administrativno podporo (10) ali mentorstvo/usposabljanje (7). Zanimivo je, da je le en anketiranec opisal svojo vlogo kot posebnega uradnika za politike ali zagovorništvo, kar kaže, da so formalne, na politiko usmerjene vloge redke v teh podeželskih mladinskih strukturah.

Na splošno profil anketirancev kaže raznoliko in angažirano skupino mladih z podeželja, od katerih je večina aktivno vključena v mladinsko vodene organizacije in pobude, pogosto v več vlogah hkrati.

Ravni in oblike vključevanja v politike

Manj kot polovica anketiranih mladinskih struktur je aktivno vključena v procese oblikovanja politik. **60 anketirancev (47 %)** je navedlo, da je njihova struktura vključena v zagovorništvo ali odločanje o politikah, 48 (38 %) pa je reklo, da ni, preostali pa niso bili prepričani. Med tistimi, ki so vključeni v politiko, je sodelovanje močno osredotočeno na lokalno raven. Izmed 60 vključenih struktur jih 50 (83 %) deluje na lokalnih/občinskih politikah, medtem ko je sodelovanje na širših ravneh manj pogosto. 37 anketirancev (62 % tistih, ki so aktivni v politiki) je sodelovalo na regionalni ravni, 28 (47 %) na nacionalni in 19 (32 %) na evropski ravni. To kaže, da strukture podeželske mladine predvsem usmerjajo svoj vpliv v odločitve lokalnih skupnosti, pri čemer le redke dosežejo nacionalne ali EU politike.

Glede oblik sodelovanja v politiki so najpogostejše razmeroma neformalne ali posvetovalne aktivnosti. Posvetovanja, ki povezujejo mlade z odločevalci, so najbolj razširjena dejavnost, omenjena s strani 65 anketirancev (~ 51 %). Skoraj enako število je sodelovalo v javnih debatah ali dialogih o političnih vprašanjih (57 anketirancev, 45 %). Približno četrtina je sodelovala v zagovorniških kampanjah (33 anketirancev, 26 %) za spodbujanje sprememb. Bolj formalne ali institucionalizirane aktivnosti so manj razširjene: le 27 anketirancev (21 %) je sodelovalo v svetih ali odborih kot mladinski predstavniki, 21 (17 %) pa je bilo vključeno v pripravo predlogov politik ali pisnih prispevkov k politikam. Pomembno je, da je znatna manjšina, 25 anketirancev (20 %), navedla, da njihova struktura ni izvajala nobene od zgoraj navedenih oblik sodelovanja, kar kaže, da ena od petih podeželskih mladinskih struktur v anketi ni bila vključena v nobeno strukturirano politično dejavnost. To poudarja, da so priložnosti za neposredno sodelovanje v političnih procesih neenakomerno razporejene; medtem ko mnoge strukture podeželske mladine sodelujejo v posvetovanjih in javnih razpravah, le redke dobijo sedeže v formalnih svetih ali prispevajo k pisnim predlogom politik.

Zaznana sprememba v zadnjih petih letih: Kljub različnim ravnem vključevanja anketiranci na splošno menijo, da se sodelovanje struktur podeželske mladine pri oblikovanju politik povečuje. Večina, 73 anketirancev (57 %), meni, da se je udeležba podeželske mladine pri oblikovanju politik v zadnjih petih letih izboljšala (17 je reklo »zelo izboljšala«, 56 »rahlo izboljšala«), medtem ko le 9 posameznikov (7 %) meni, da se je poslabšala. Približno 21 (17 %) je opazilo, da ostaja enako, preostali (19 %) pa niso vedeli. Z drugimi besedami, več kot polovica mladih zaznava pozitiven napredek v angažiranosti podeželske mladine, medtem ko le redki opažajo nazadovanje. Ta pogled daje pomemben kontekst za kvalitativne vpogleda, ki sledijo: nakazuje, da imajo po mnenju neposredno vključenih struktur podeželske mladine te postopoma večji glas v upravljanju, čeprav gre za postopne spremembe in ne za dramatične premike.

Ovire pri sodelovanju

Anketiranci so identificirali vrsto ovir, ki preprečujejo, da bi strukture podeželske mladine učinkovito sodelovale pri odločanju. Pojavile so se nekatere **pogoste ovire**, ki odražajo tako praktične pomanjkljivosti virov kot tudi izzive v odnosih in institucijah:

- **Pomanjkanje ozaveščenosti ali informacij o možnostih** – 67 anketirancev (53 %) je navedlo, da mladi na podeželju pogosto ne vedo, kdaj ali kako se lahko vključijo v procese oblikovanja politik, zaradi slabega pretoka informacij in dosega v odročnih območjih.
- **Omejena finančna sredstva** – 65 anketirancev (51 %) je izpostavilo, da pomanjkanje financ omejuje dejavnosti mladinskih organizacij (npr. nezmožnost potovati na sestanke ali vzdrževati dolgoročno zagovorništvo), kar otežuje enakovredno sodelovanje.
- **Geografska izolacija** – 46 anketirancev (36 %) je opozorilo, da fizična oddaljenost podeželskih skupnosti od odločanja (in s tem povezani stroški potovanja ali povezljivosti) predstavlja pomembno oviro za dosledno sodelovanje.
- **Pomanjkanje priznanja s strani oblasti** – 34 anketirancev (27 %) je navedlo, da glasovi podeželske mladine pogosto niso vzeti resno, odločevalci pa lahko mladinske skupine odpravijo kot nepomembne ali nelegitimne deležnike.
- **Birokratska kompleksnost** – 30 anketirancev (24 %) je opozorilo na kompleksnost institucionalnih procesov. Premagovanje administrativnih ovir in rdeče tape lahko preplavi manjše mladinske strukture in jih odvrača od sodelovanja.
- **Omejene zmogljivosti in veščine** – 28 anketirancev (22 %) je navedlo, da pomanjkanje usposabljanja ali izkušenj pri vključevanju v politiko omejuje njihovo učinkovitost. Brez veščin na področju zagovorništva, javnega nastopanja ali razumevanja politik je težko smiselno sodelovati.
- **Diskriminacija ali stigma** – 25 anketirancev (20 %) je zaznalo negativne stereotipe (npr. starostna pristranskost ali predsodki do podeželskih skupnosti) kot oviro za to, da bi bili slišan. Takšni odnosi lahko privedejo do podcenjevanja ali ignoriranja mladinskih glasov pri oblikovanju politik.
- **Socio-ekonomske omejitve** – 24 anketirancev (19 %) je izpostavilo, da širše socialno-ekonomske težave (brezposelnost, revščina na podeželju) omejujejo sodelovanje mladih, saj morajo pogosto prednostno reševati neposredne potrebe pred aktivizmom ali izgubljajo zaupanje, da bo njihovo sodelovanje imelo učinek.
- **Kulturne in medgeneracijske razlike** – 20 anketirancev (16 %) je opozorilo, da tradicionalni pogledi v podeželskih skupnostih (ali med starejšimi voditelji) morda ne sprejemajo mladinskega prispevka, mladi pa se lahko kulturno ločijo od formalnih institucij.
- **Politična marginalizacija** – 18 anketirancev (14 %) meni, da so mladi na podeželju politično marginalizirani, brez vpliva ali zastopanosti v glavnem političnem prostoru. To se lahko kaže kot formalno posvetovanje brez resničnega vpliva ali izključitev iz odločanja.
- **Jezikovne ovire** – za 13 anketirancev (10 %) je bil jezik problem (npr. mladi iz jezikovnih manjšin ali tisti, ki morajo uporabljati uradni žargon/angleščino na mednarodnih forumih).
- **Digitalna razlika** – 10 anketirancev (8 %) je navedlo slabo internetno povezljivost ali dostop do tehnologije, kar otežuje sodelovanje, zlasti ker se številne priložnosti za angažiranost premikajo na splet.

Te številne ovire se pogosto prepletajo. Na primer, pomanjkanje informacij je pogosto povezano z geografsko izolacijo in digitalnimi razlikami; prav tako omejena finančna sredstva še povečujejo pomanjkanje zmogljivosti.

Podatki kažejo, da so omejitve virov (finančnih, informacijskih, veščin) in strukturna izključenost (oddaljenost, birokracija, pomanjkanje priznanja) v ospredju izzivov, s katerimi se soočajo strukture podeželske mladine.

Pomembno je, da so anketiranci navedli resnične primere, ki prikazujejo, kako se te ovire dejansko odražajo v praksi. »Ko smo prvič ustanovili našo mladinsko skupino, smo ustvarili 'Manifest', ki smo ga želeli predstaviti političnim voditeljem. Sooči smo se pa z velikimi ovirami, saj nas mnogi odločevalci niso jemali resno ... in niso želeli srečanja z nami,« je pripovedoval en mladinski vodja. Šele potem, ko so lokalni mediji poročali o njihovi pobudi, so uradniki končno posvetili pozornost: »lokalne novine so pisale o naši pobudi [in] pridobili smo vidnost in kredibilnost. Šele takrat so nas politiki kontaktirali in se strinjali z nami srečati.« V tem primeru je pomanjkanje priznanja s strani oblasti in morda tudi odklonilen odnos do podeželske mladine pomenil, da je bila zagovorniška dejavnost skupine sprva prezrta – vrzel, ki so jo lahko premagali šele z dodatno zunanjo pozornostjo.

Drugi anketiranec je opisal, kako so skupaj s sodelavci razvili predloge politik na podlagi mladinskih posvetovanj, le da so bili ti zaradi nezadostnega formalnega priznanja in financiranja izpuščeni iz nacionalne strategije. Ta primer poudarja, kako lahko tudi dobro organizirani naporu spodletijo, če institucije uradno ne vključijo ali financirajo prispevkov mladih.

Nekateri so delili tudi izkušnjo, da brez sredstev za potovanja ali posebnega osebnja preprosto »potrebujejo veliko časa in ... denarja« za vključevanje v politično delo, kar so v prostovoljskih podeželskih skupinah pogosto primanjkljaji. Takšne zgodbe dokazujejo, da ovire niso le zaznane, temveč dejansko preprečujejo, da bi podeželska mladina imela svoj glas pri odločanju. Premagovanje teh ovir bo zahtevalo reševanje tako otipljivih pomanjkljivosti (denar, dostop, usposabljanje) kot neotipljivih (stališča in odprtost institucij), ki so jih izpostavili anketiranci.

Spodbujevalni dejavniki in dobre prakse

Kljub izzivom je anketa osvetlila tudi dejavnike, ki pomagajo strukturam podeželske mladine pri uspešnem vplivanju na politiko. Anketiranci so izpostavili več spodbujevalnih dejavnikov, ki omogočajo smiselno sodelovanje.

Med najpomembnejšimi je prisotnost močnih mrež in partnerstev – kar 85 anketirancev (približno 67 %) je navedlo, da imajo zaveznitva in povezave (z drugimi organizacijami, skupnostmi ali mentorji) pomemben vpliv na njihovo sposobnost vključevanja. Takšne mreže lahko okrepijo glas mladih in omogočijo podporo ali izmenjavo znanja.

Drugi ključni dejavnik je podpora s strani oblasti: 53 anketirancev (42 %) je izpostavilo podpirne lokalne, regionalne ali nacionalne oblasti kot dejavnik, ki je olajšal njihovo sodelovanje. Ko so odločevalci odprti, povabijo mlade na posvetovanja ali aktivno sodelujejo z mladinskimi organizacijami, je podeželska mladina veliko učinkovitejša pri oblikovanju odločitev.

Dostop do informacij je prav tako pomemben – 49 anketirancev (39 %) je navedlo, da je ključnega pomena vedeti, kdaj potekajo posvetovanja, kako pridobiti sredstva in koga kontaktirati za vključevanje.

Razpoložljiva finančna sredstva so bila omenjena s strani 43 anketirancev (34 %) – finančna podpora (štipendije, subvencije) omogoča mladinskim strukturam organizacijo dejavnosti, potovanja in vzdrževanje zagovorniških projektov.

Programi za krepitev zmogljivosti in usposabljanje so bili izpostavljeni s strani 33 anketirancev (26 %) kot spodbujevalni dejavnik; ko mladi prejmejo usposabljanje na področju vodenja, zagovorništva ali tehničnih veščin, postanejo njihove strukture veliko bolj sposobne vplivati na politiko.

Manjše, a še vedno pomembne skupine anketirancev so izpostavile še vrsto drugih podpornih dejavnikov. Sem spadajo priznanje in vidnost mladinskih pobud (31 anketirancev, 24 %), obstoj sodelovalnih forumov za vključevanje mladih, kot so mladinski sveti ali delovne skupine (27 anketirancev, 21 %), ter mentorski ali vrstniški podporni programi, ki krepijo voditelje podeželske mladine (21 anketirancev, 17 %).

Prav tako so bili pomembni tehnologija in digitalne platforme, ki omogočajo oddaljeno sodelovanje (npr. videokonference, družbena omrežja), kar je navedlo 21 anketirancev (17 %) kot faktor, ki izenačuje možnosti za tiste v izoliranih območjih. Še nekaj anketirancev (14, 11 %) je izpostavilo prilagodljivo politično okolje, odprto za inovacije, kar kaže, da mladi lažje prispevajo, kadar so institucije prilagodljive in pripravljene preizkušati nove participativne pristope.

Na kratko, po mnenju anketirancev so povezovanje z zavezniki, institucionalna podpora, dostop do informacij in virov ter uporaba digitalnih orodij ključni temelji učinkovitega sodelovanja podeželske mladine.

Poleg tega je anketa udeležence povabila, naj delijo dobre prakse in zgodbe o uspehu, ki kažejo, kako ti spodbujevalni dejavniki privedejo do konkretnih rezultatov. Anketiranci so opisali različne pristope, ki so se izkazali za učinkovite pri opremljanju glasov podeželske mladine:

- **Organiziranje mladinskih forumov in svetov:** Več anketirancev je poudarilo vpliv ustvarjanja posebnih forumov za podeželsko mladino na lokalni ali nacionalni ravni. Na primer, v eni državi je koalicija organizacij organizirala regionalne mladinske forume, kjer so mladi z podeželja lahko neposredno izrazili svoje skrbi odločevalcem. Ti dogodki niso le dvignili mladinskih vprašanj na politični dnevni red, ampak so tudi mladim pomagali pridobiti samozavest pri nastopanju v uradnih okoljih. Redna srečanja lokalnih mladinskih svetov z občinskimi uradniki so bila prav tako omenjena kot praksa, ki institucionalizira kanal za prispevek k odločitvam skupnosti. Takšne strukture prikazujejo, kako močne mreže in podporne oblasti združujejo mladino in odločevalce v dialogu, ob podpori priznanja s strani uradnikov, da je mladinsko mnenje pomembno.
- **Sodelovanje z vladnimi organi:** Še en pogosto omenjen dejavnik uspeha je bilo formalno sodelovanje med mladinskimi strukturami in oblastmi. En anketiranec je poudaril, da »ko je Podeželski mladinski parlament v Slovaški sodeloval z Ministrstvom za kmetijstvo pri mladinskih posvetovanjih za Program podeželskega razvoja, je bil njihov prispevek priznan in vključen«, kar dokazuje koristi uradnega priznanja in odprtega dialoga. V tem primeru je vladno ministrstvo aktivno sodelovalo z mladinsko vodeno organizacijo, kar je privedlo do tega, da so ideje mladih vključili v nacionalni politični dokument. Podobno so anketiranci iz drugih držav poročali, da lahko ustanovitev delovnih skupin z ministrstvi pripelje do konkretnih rezultatov – na primer, predstavniki podeželske mladine so skupaj z Ministrstvom za kmetijstvo razvili akcijski načrt za mlade kmete, s čimer je bilo zagotovljeno, da so potrebe mladih upoštevane v programu 2023–2027. Ti primeri kažejo, da ko oblasti obravnavajo podeželsko mladino kot legitimne partnerje in ji omogočijo »sedež za mizo«, politike neposredno odražajo prispevke mladih.
- **Vplivanje na politiko z dokazi in predlogi:** Nekatero mladinsko strukturo so uspeh dosegale z profesionalizacijo svojega zagovorništva, na primer s pripravo letnih politik ali predlogov proračunov. En anketiranec je pojasnil, da vsako leto njihova organizacija pripravi predproračunski predlog z glavnimi finančnimi zahtevami za podeželsko mladino, in da »so se mnoge od teh zahtev obravnavale in so bile financirane« s strani države.

Z predlaganjem dobro pripravljenih, na dokazih temelječih predlogov lahko skupine podeželske mladine govorijo jezik odločevalcev in pridobijo otipljive investicije (kar je primer, kako krepitev zmogljivosti, mreže in dostop do informacij omogočajo uspeh). Druga dobra praksa je bila priprava skupnega stališčnega dokumenta med več skupinami podeželske mladine, kar je olajšalo predstavitev enotnega mladinskega glasu oblastem in s tem vplivanje na nacionalno mladinsko strategijo. Takšne strukturirane prispevke, podprte z raziskavami, konsenzom in jasnimi zahtevami, so oblasti prepričale, da upoštevajo priporočila podeželske mladine.

Iz teh zgodb o učinkovitem sodelovanju se pokaže jasen vzorec: **strukture podeželske mladine so najbolj uspešne, kadar so organizirane, povezane in vabljeni k sodelovanju.** Podporni pogoji (kot so financiranje, usposabljanje ali odprte institucije) so pogosto predpogoj, vendar je enako pomembna iniciativa mladih samih pri oblikovanju mrež, ustvarjanju platform za vključevanje (forumi, sveti) in proaktivnem pristopu k oblastem s predlogi rešitev. Tam, kjer je podeželska mladina to uspela storiti, so se premaknili od pasivnih deležnikov k **priznanemu prispevku pri oblikovanju politik.**

Pogled v prihodnost

Če pogledamo v prihodnost, so anketiranci delili raznolike poglede na trenutne trende in obete za podeželsko mladino pri oblikovanju politik. Kot je bilo že omenjeno, večina meni, da se je sodelovanje struktur podeželske mladine v zadnjih letih povečalo. Mnogi so tudi razmišljali o tem, zakaj se ti trendi pojavljajo in kako širše družbene spremembe vplivajo na angažiranost mladih.

Pogojni mehanizmi zadnjih trendov: V odprtih odgovorih so mladi izboljšanje sodelovanja pripisali več pozitivnim razvojem. En ključni dejavnik je večja politična volja in priznanje mladih na najvišjih ravneh. Dejstvo je, da je 53 anketirancev izbralo »povečana politična volja ali priznanje mladih« kot pozitiven vpliv na trend sodelovanja. To verjetno odraža nove politike in retoriko, ki se osredotoča na podeželsko mladino (na primer, EU in nacionalne vlade so v zadnjih nekaj letih več pozornosti namenile vprašanjem podeželske mladine)

Drug pomemben dejavnik je digitalna povezanost in komunikacijska orodja, ki jih je izbralo 48 anketirancev, saj so »pomanjšala« razdalje in omogočila podeželskim mladim, da se vključijo v pogovore, ki jih prej niso mogli. Pogosto je bila omenjena tudi naraščajoča ozaveščenost družbe o podeželskih izzivih – 42 anketirancev meni, da je večja vidnost podeželskih vprašanj v javnem diskurzu pomagala potrditi mladinsko zagovornišvo.

Poleg tega pojav mladinskih iniciativ in organizacij na podeželju (opazili 39 anketirancev) ustvarja pozitiven cikel: ko se več mladih na podeželju organizira, imajo skupaj močnejši vpliv. Te trende so dodatno krepili dejavniki, kot so nove finančne priložnosti (33 anketirancev) za podeželsko mladino in občasno tudi programi za krepitev zmogljivosti (čeprav je bilo slednje manj pogosto navedeno – 23 anketirancev).

Skupaj mladi čutijo, da se igrišče počasi izboljšuje – odločevalci nekoliko bolje poslušajo, družba je bolj ozaveščena o njihovih problemih, mladinske mreže rastejo in tehnologija pomaga premostiti razdalje.

Hkrati so anketiranci zelo zavedni tekočih izzivov, ki omejujejo ta napredek. Najpomembnejši negativen vpliv, ki so ga omenili, je vztrajanje pomanjkanja virov in priložnosti: 69 anketirancev, več kot polovica vzorca, je izpostavilo omejena ali zmanjšana finančna sredstva kot dejavnik, ki zavira sodelovanje.

Pomanjkanje investicij in finančnih sredstev pomeni, da številne dobre pobude podeželske mladine težko vzdržujejo ali razširijo svoje dejavnosti (kar odmeva že prej omenjen problem finančnih omejitev). Druga velika skrb je vztrajna razlika med podeželjem in mestom: »vztrajne ali poslabšane podeželsko-mestne razlike« je kot negativen trend izbralo 50 anketirancev, kar kaže, da širša neenakost med ruralnimi in urbanimi območji še vedno ovira glas podeželske mladine.

Drugi dejavniki, ki zmanjšujejo sodelovanje, vključujejo **pomanjkanje ciljnega izobraževanja in usposabljanja za vključevanje v politiko** (44 anketirancev) – mnogi menijo, da še vedno ni dovolj priložnosti za učenje, kako sodelovati pri upravljanju in odločanju – ter politično nestabilnost ali šibke upravne strukture, ki otežujejo podporo mladinskim pobudam (35 anketirancev). Poleg tega družbeni stigmi ali diskriminacija podeželske mladine še vedno predstavljata problem (31 anketirancev), kar kaže, da predsodki in občutek, da so »gledani od zgoraj«, lahko odvrnejo mlade od aktivnega vključevanja.

Bistveno je, da čeprav so trendi na splošno pozitivni, nam podeželska mladina sporoča, da **neenakomerna razporeditev virov, nezadostna podpora za razvoj veščin in globoko zakoreninjene strukturne neenakosti še vedno ovirajo polno uresničitev njihovega sodelovanja**. Vsak napredek zadnjih let je krhek in ga je treba utrditi z naslovitvijo teh vztrajnih negativnih dejavnikov.

Vpliv družbenih in tehnoloških sprememb: Anketo so posebej usmerili v vprašanje, ali širše spremembe, kot so digitalizacija, družbena omrežja ali naraščajoča ozaveščenost o podnebnih spremembah, spodbujajo ali ovirajo sodelovanje struktur podeželske mladine v politiki. Jasna večina meni, da je neto učinek teh sprememb opolnomočujoč. Približno 59 % anketirancev je menilo, da so te družbene in tehnološke spremembe povečale pripravljenost podeželske mladine za sodelovanje (19 % »veliko bolj pripravljeni« in 44 % »zmerno bolj pripravljeni«), medtem ko je približno 10 % menilo, da je pripravljenost sedaj manjša. Približno 18 % ni zaznalo spremembe, 13 % pa ni znalo oceniti.

Ta optimistični pogled je bil potrjen v številnih komentarjih, ki so hvalili vlogo digitalnih orodij. Mladi so izpostavili, da je internetna povezanost in družbena omrežja v določenem obsegu izenačila možnosti podeželske mladine: lahko dostopajo do informacij, se povežejo s sovrstniki in se celo pridružijo nacionalnim razpravam na spletu, ne da bi morali biti fizično prisotni v prestolnicah. *»Digitalizacija je olajšala povezovanje z odločevalci – oni so na družbenih omrežjih, ni se treba srečati osebno,«* je pojasnil en anketiranec, kar poudarja, kako lahko oddaljena podeželska mladina zdaj sodeluje z odločevalci preko spletnih platform. Drugi so dodali, da **družbena omrežja dajejo podeželski mladini glasnejši glas**, kar jim omogoča javno izpostavljanje vprašanj in organizacijo kampanj na daljavo. Poleg tega so globalna gibanja (npr. glede podnebnih sprememb) preko digitalnih medijev prodrli tudi na podeželje, kar je spodbudilo mlade k vključevanju v pobude, ki presegajo njihovo lokalno okolje.

Kljub temu so anketiranci opozorili, da **tehnologija in družbene spremembe delujejo v obe smeri**. Nekateri so izpostavili negativne vidike – na primer širjenje dezinformacij in ekstremnih stališč v izoliranih skupnostih preko družbenih omrežij, kar lahko spodbuja cinizem ali polarizacijo. *»Obstaja veliko več mladih, ki sploh ne bodo nikoli sodelovali. Širijo se tudi številna ekstremna stališča,«* je opazil en udeleženec, z zaskrbljenostjo, da se medtem ko je nekatera podeželska mladina mobilizirana, druga umakne zaradi nezaupanja ali radikalizacije.

Poleg tega ni vsi enako deležni digitalne vključenosti – tisti z omejeno povezljivostjo ali nizko digitalno pismenostjo na podeželju so lahko še bolj prikrajšani, kar povečuje neenakosti. Bistveno je, da so družbene spremembe na splošno videne kot pozitivne za spodbujanje mladinskega sodelovanja, vendar prinašajo tudi nove izzive (kakovost informacij, digitalne razlike), ki zahtevajo pozornost.

Optimizem za prihodnost: Kljub oviram je prevladujoče mnenje anketirancev o naslednjih petih letih zmerni optimizem. Približno 72 % je na splošno optimistično glede prihodnjega sodelovanja podeželske mladine pri oblikovanju politik – 75 anketirancev (59 %) se je opisalo kot »nekoliko optimistični«, še 16 (13 %) pa kot »zelo optimistični«. Nasprotno je le majhna manjšina (14 % skupaj) izrazila pesimizem (16 nekoliko pesimističnih in le 2 zelo pesimistična), preostalih 14 % pa je bilo nevtralnih. Ta nagnjenost k optimizmu je pomembna glede na odkrito priznanje trenutnih ovir; kaže, da številni mladi na podeželju zaznavajo naraščajoči zagon ali verjamejo v potencial izboljšav.

Ko so jih prosili, naj pojasnijo razloge za svoje mnenje, so optimistični anketiranci pogosto omenili naraščajočo energijo in organiziranost mladine na podeželju kot vir upanja. »Glavni razlog za moj pogled v prihodnost je naraščajoče zanimanje, ki ga opažam med mladinskimi mrežami, zlasti v Romuniji, da se aktivno vključujejo v oblikovanje politik... To kaže, da mladi ne le želijo, ampak so tudi vse bolj sposobni in organizirani, ko gre za oblikovanje politik, ki jih zadevajo,« je zapisal en anketiranec, povezujoč svoj optimizem s konkretnimi dejanji, v katerih sodeluje.

Številni so izpostavili tudi **pojavnost novih mladinskih svetov na podeželju**, čezmejnih pobud in mladinskih zagovorniških kampanj kot dokaz, da nova generacija stopa naprej, bolje usposobljena in bolj povezana kot prej. Pogost razlog za optimizem je tudi pričakovanje, da bodo politike sledile potrebam – anketiranci so omenili prihajajoče reforme in strategije (na nacionalni ali EU-ravni), ki se posebej osredotočajo na podeželsko mladino in za katere verjamejo, da lahko ustvarijo bolj podporno okolje. Povečana pozornost EU k podeželski mladini in različni pilotski programi se ocenjujejo kot pozitiven signal. Prav tako so tehnološki napredek in inovacije v komunikaciji navedeni kot razlogi za upanje: z izboljšano digitalno infrastrukturo v prihodnosti (npr. širitev podeželskega širokopasovnega omrežja, nova spletna orodja) bi lahko sodelovanje podeželske mladine postalo še bolj izvedljivo.

Vendar je to upanje pogosto omejeno z realizmom. Tudi optimistični mladi so poudarili, da napredek ne bo samodejen. En anketiranec, ki se je identificiral kot nekoliko optimističen, je opozoril: *»Ta optimizem je omejen zaradi velikega izziva, da mladi pogosto zaznavajo pomanjkanje resničnega učinka svojega sodelovanja pri oblikovanju politik,«* in opozoril, da če podeželska mladina ne vidi otipljivih rezultatov svojih prizadevanj, lahko njihova motivacija upade. To mnenje poudarja ključno točko: **ohranjanje dosežkov mladinskega sodelovanja bo zahtevalo, da institucije ne le poslušajo podeželsko mladino, ampak tudi vidno ukrepajo glede njihovih prispevkov.**

Pesimistični glasovi v anketi so odmevali to skrb z druge strani – bojijo se, da kljub več pogovorom o vključevanju mladih »mladi pogosto ne vidijo, da se spremembe zgodijo« in lahko obupajo nad poskusi. Poleg tega so tisti, ki so manj optimistični, pogosto omenili zunanje grožnje, kot so gospodarski upadi ali politična zanemarjenost, ki bi lahko obrnili nedavne izboljšave.

Na kratko, pogled podeželske mladine je previdno pozitiven. Vidijo, da se njihovi vrstniki mobilizirajo in da se nekateri strukturni pogoji premikajo v njihovo korist, kar daje upanje za nadaljnji napredek v naslednjih petih letih. Hkrati jasno izražajo, da je nadaljnja uresničitev ključna: potrebne bodo naložbe, spremljanje politike in nadaljnje mreženje, da bi resnično *»premaknili podeželsko mladino naprej«*. Optimizem v tej anketi ni naiven – je povezan z pozivom k dejanjem za odgovornost in stalno prizadevanje, da trend naraščajočega sodelovanja ne le nadaljuje, ampak se tudi prevede v resnični vpliv na politike, ki zadevajo podeželske skupnosti.

Priporočila anketriancev

Nazadnje je anketa udeležence prosila, naj predlagajo ukrepe in dejavnosti za nadaljnje izboljšanje **sodelovanja struktur podeželske mladine** pri oblikovanju politik na lokalni/regionalni, nacionalni in evropski ravni. Mladi anketiranci so ponudili bogat nabor priporočil, ki izhajajo iz njihovih praktičnih izkušenj. Skupna tema na vseh ravneh je potreba **po večji podpori, vključevanju in povezovanju podeželske mladine v upravljanje**. Spodaj je konsolidiran povzetek njihovih ključnih priporočil:

Na lokalni/regionalni ravni so anketiranci poudarili:

- **Vzpostavitev lokalnih mladinskih svetov ali svetovalnih odborov**, povezanih z občinskimi organi, da se glasovi podeželske mladine formalno vključijo v odločanje v skupnosti. Mnogi so predlagali ustvarjanje vključujočih struktur (mladinski sveti, »parlamenti podeželske mladine« v vaseh itd.), ki se redno sestajajo z lokalnimi uradniki, s čimer se zagotovi, da imajo mladi priznano platformo za vplivanje na lokalne politike in projekte.
- **Proaktivno pristopanje lokalnih oblasti k podeželski mladini**. Namesto da bi pričakovali, da bodo mladi sami stopili naprej, naj uradniki in odločevalci pridejo do mladih tam, kjer so. Kot je en anketiranec poudaril, naj lokalni voditelji »pridejo tja, kjer se mladi sestajajo, da razpravljajo o zadevah, ki jih zadevajo«, na primer z udeležbo na srečanjih mladinskih klubov, šolskih forumih ali skupnostnih dogodkih na podeželju. Takšni pristopi bi gradili zaupanje in mlade spodbudili, da se počutijo cenjene kot sodelujoči akterji.
- **Izboljšanje ozaveščenosti in dostopa do priložnosti**. Anketiranci so pozvali k boljšim informacijskim kanalom na lokalni ravni, da podeželska mladina ve za obstoječe programe, financiranje ali možnosti sodelovanja. To bi lahko vključevalo lokalne informacijske kampanje, mladinske informacijske točke ali delavnice o tem, »kako se vključiti« v lokalno upravljanje. Poleg tega bi lahko lokalne oblasti nudile usposabljanja ali mentorstvo za mladinske aktiviste, opremljajoč jih z veščinami za navigacijo v političnih procesih. Omenjena je bila tudi podpora pri iskanju in prijavi na financiranje (za projekte, ki jih vodijo mladi, ali za udeležbo na dogodkih).

Na kratko: vlagajte v izobraževanje in opolnomočenje podeželske mladine, da se lahko učinkovito vključuje v življenje svojih skupnosti.

Na nacionalni ravni so anketiranci pozivali k:

- **Namenska finančna sredstva in podpora** za podeželske mladinske organizacije. Mnogi so pozivali nacionalne vlade, naj izenačijo možnosti z dodeljevanjem virov posebej za pobude podeželske mladine. To bi lahko vključevalo posebne subvencije, poenostavljene sheme financiranja za manjše podeželske mladinske nevladne organizacije ali potne subvencije, da se zagotovi udeležba podeželske mladine na nacionalnih dogodkih. Ponovna odprtost obstoječih nacionalnih mladinskih skladov za podeželske in lokalne skupine (ne le za uveljavljene mestne organizacije) je pogosta zahteva.
- **Formalna vključitev podeželske mladine v nacionalne politične procese**. Anketiranci želijo videti strukturne mehanizme, da so perspektive podeželske mladine vedno slišane pri nacionalnem odločanju. Predlagani ukrepi vključujejo vzpostavitev nacionalnih svetovalnih odborov za podeželsko mladino ali odborov znotraj relevantnih ministrstev (npr. Ministrstvo za mladino, Ministrstvo za kmetijstvo, ...) za razvoj podeželja in zagotovitev, da so predstavniki podeželske mladine vključeni v vse mladinske posvete ali delovne skupine, ki jih organizira vlada.

Nacionalni mladinski sveti ali podobna telesa bi morali aktivno pristopiti k podeželskim mladinskim skupinam in jih vključevati, da je »glas iz vasi« prisoten pri oblikovanju mladinskih strategij.

- **Priznanje podeželske mladine v strategijah in razpravah.** Več mladih je priporočilo, da nacionalni politični okviri (kot so mladinske strategije, akcijski načrti ali izobraževalni programi) izrecno obravnavajo potrebe podeželske mladine. To lahko vključuje postavitve specifičnih ciljev ali kazalnikov za vključevanje podeželske mladine ali izvajanje nacionalnih kampanj za ozaveščanje, ki izpostavljajo prispevke in izzive podeželske mladine. S tem, ko bi vlade v nacionalno pripoved vključile podeželsko mladino, bi pokazale, da so ti mladi prioriteta in pomagale zmanjšati občutek marginalizacije.
- **Vlaganje v krepitev zmogljivosti in mreženje.** Za povečanje vpliva podeželske mladine na nacionalni ravni so anketiranci predlagali, naj vlada ali civilna družba nudi več usposabljanj, izmenjav in priložnosti za mreženje. Na primer, nacionalne mladinske agencije bi lahko izvajale programe vodenja ali delavnice na podeželju za razvoj lokalnih mladinskih zagovornikov. Predlagana je bila tudi vzpostavitev nacionalne platforme ali mreže za podeželske mladinske organizacije – prostor za izmenjavo dobrih praks, usklajevanje zagovorništva in skupno povezovanje z vlado. Takšna platforma (morebiti digitalna) bi lahko povezala voditelje podeželske mladine po regijah, s čimer bi povečala njihov vpliv in znanje.
- En anketiranec je to povzel: *nacionalne oblasti naj vlagajo v usposabljanje za vodenje, komunikacijo in zagovorništvo mladinskih voditeljev na podeželju ter omogočijo nacionalno koordinacijsko telo za vprašanja podeželske mladine, da bodo mladi akterji sprememb na podeželju opremljeni in povezani.*

Na evropski ravni so bila ključna priporočila:

- **Širitev čezmejnih programov in financiranja,** namenjenih podeželski mladini. Anketiranci zelo cenijo priložnosti, kot sta Erasmus+ in Evropski solidarnostni korpus, mnogi pa so pozvali k razširitvi teh programov za podeželsko mladino. To bi lahko pomenilo več projektov, financiranih s strani EU, ki ciljajo na izmenjave podeželske mladine, študijske obiske ali inovacijske projekte v podeželskih skupnostih. Nekateri so predlagali vzpostavitev namenskih linij EU financiranja ali povečanje subvencij za pobude, ki jih vodijo mladi na podeželju (na primer v okviru Erasmus+ Youth ali drugih programov), da bi podeželske organizacije lahko dostopale do virov za mednarodno sodelovanje. Omenjena je bila tudi večja podpora mobilnosti – kritje potnih stroškov za podeželsko mladino, da se udeleži evropskih mladinskih dogodkov ali usposabljanj, tako da razdalja in stroški ne bi predstavljali ovire za evropsko udeležbo.
- **Vzpostavitev platforme za predstavništvo podeželske mladine v Evropi.** Ena od močnih idej, ki se je pojavila v anketi, je ustanovitev formalne Evropske platforme ali sveta podeželske mladine, ki bi okrepila glas podeželske mladine na ravni EU. Anketiranci si predstavljajo združevanje obstoječih mrež, kot so Evropski parlament podeželske mladine, Rural Youth Europe, organizacije mladih kmetov itd., pod koordinirano platformo. To telo bi lahko sodelovalo z institucijami EU (Evropska komisija, Evropski parlament), da bi se glasovi podeželske mladine slišali v političnih razpravah. Prav tako bi spodbujalo sodelovanje med razpršenimi pobudami podeželske mladine v različnih državah. Cilj je bolj enotno in vplivno zastopstvo podeželske mladine v Evropi, namesto izoliranih glasov po državah.

- **Boljša komunikacija in doseganje podeželskih območij z iniciativami EU.** Veliko mladih na podeželju se počuti, kot da ne vedo, kaj EU ponuja. Zato anketiranci pozivajo EU in nacionalne oblasti, naj izboljšajo informacijske kanale za podeželske skupnosti – na primer kampanje za ozaveščanje o priložnostih Erasmus+ v vaseh ali Europe Direct centre, ki nudijo relevantne informacije podeželski mladini. Poleg tega bi gradiva v lokalnih jezikih in širjenje zgodb o uspehu projektov podeželske mladine spodbudilo večjo udeležbo. Eden od preprostih predlogov je: spletne delavnice ali webinarji, prilagojeni podeželski mladini, o tem, “kako vplivati na politiko EU” in kako dostopati do EU programov. To bi demistificiralo evropske procese za novince s podeželja.
- **Uporaba digitalnih orodij za povezovanje podeželske mladine z evropskim odločanjem.** Glede na digitalni premik anketiranci vidijo priložnost za več virtualnega sodelovanja med podeželsko mladino in evropskimi odločevalci. Predlagali so uporabo spletnih posvetovanj, virtualnih mestnih zborov ali interaktivnih platform, kjer lahko podeželska mladina oddaja prispevke k politikam EU brez potovanja v Bruselj. Na primer, razširitev Evropskega mladinskega dialoga z online sejami, osredotočenimi na podeželsko mladino, ali ustvarjanje digitalnega foruma, ki ga podpira EU, kjer lahko podeželske mladinske skupine redno delijo povratne informacije o iniciativah EU, bi naredilo sodelovanje bolj vključujoče.

Bistvo je: doseči podeželsko mladino tam, kjer je – na spletu in v njihovih skupnostih – da se njihov glas sliši v Bruslju. Anketiranci menijo, da bi EU morala prioriteto zagotavljati, da so mladinske aktivnosti odporne na podeželje, tako da z uporabo tehnologije in ciljanega obveščanja mladi iz odročnih vasi lahko neposredno prispevajo k evropskim razpravam na enakopravni ravni z mestnimi vrstniki.

Na vseh teh ravneh sporočajo odgovori iz ankete jasno sporočilo: **podeželska mladina ima ideje in pričakovanja po spremembah.** Zahtevajo otipljivo podporo (financiranje, usposabljanje), strukturno vključitev (sedeže za mizo od lokalnih svetov do evropskih forumov) in ukrepe za premostitev vrzeli (informacijskih, digitalnih, kulturnih), ki trenutno omejujejo njihovo sodelovanje.

Ta **priporočila, oblikovana s strani mladih**, se ujemajo z oviro in dejavniki, ki spodbujajo njihovo udeležbo: da bi zmanjšali ovire, predlagajo **zagotavljanje virov in dostopa**; da bi okrepili spodbude, predlagajo **ustvarjanje forumov in mrež za sodelovanje**.

Skupaj poziva podeželska mladina **oblasti in institucije na vseh ravneh**, naj odprejo kanale za vpliv mladih in jih podprejo z ustrežno podporo. Če se bodo ta priporočila upoštevala, bo **pomembno sodelovanje podeželskih mladinskih struktur v oblikovanju politik – od dvoran v vaseh do dvoran v Bruslju – ne le teoretično izboljšano, temveč postalo resničnost za naslednjo generacijo mladih s podeželja po vsej Evropi.**

Rural
Youth
Forward